

Aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst

De heer drs. S.A. Blok

Postbus 20011

2500 EA DEN HAAG

ONDERWERP Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen

DATUM 14 september 2014

ONS KENMERK VVE/14/9/2014

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER 867

E-MAIL vanegmond@nlingenieurs.nl

BEHANDELD DOOR Mw. mr. V. van Egmond

PAGINA(S) 3

Geachte heer Blok,

Graag reageren wij door middel van dit schrijven op de consultatie van het Wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen. Het wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft 1) de verbetering van de positie van de “bouwconsument” en het tweede deel betreft 2) een raamwerk voor de invoering van de private kwaliteitsborging. Hieronder gaan wij in op de afzonderlijke delen uit het wetsvoorstel.

1) Verbetering positie bouwconsument

NLingenieurs is voorstander van maatregelen die de positie van de Bouwconsument kunnen verbeteren. Met het ministerie zijn wij van mening dat de bouwsector een impuls tot verdere verbetering nodig heeft. De ontwerp regels die een verbetering van de positie van de bouwconsument als doel hebben, lijken ons een stap in de goede richting. Daarbij is het wat ons betreft vooral ook wel van belang om oog te hebben voor de mate van professionaliteit van de opdrachtgever. De maatregelen zijn nu nogal generalistisch ingesteld. Een maatregel als de verplichting tot een verzekerde garantie bijvoorbeeld, heeft wat ons betreft niet de voorkeur, temeer ook omdat er al diverse andere waarborgen zijn genomen binnen de sector die goed werken, een dergelijke regeling de kwaliteit niet zal stimuleren en bovendien de (internationale) marktwerking negatief zal beïnvloeden.

Wij zijn voorts van mening dat de in het wetsvoorstel voorgenomen maatregelen niet afdoende zijn om de positie van de bouwconsument te verstevigen. Oplossingen ter verbetering van de positie van de bouwconsument zijn naar onze mening vooral ook te vinden in een breed gedragen cultuuromslag die de bouw sector samen met aanbestedende diensten, andere (professioneel en niet-professioneel) opdrachtgevers en consumentenorganisaties zal moeten maken. Een dergelijke cultuuromslag is enige tijd geleden al in gang gezet. De overheid zou zich kunnen richten op het bevorderen van deze omslag en via haar inkoopbeleid en professioneel opdrachtgeverschap de sector zodanig kunnen versterken dat het vanzelfsprekend is dat de bouwconsument een goede positie krijgt toebedeeld. Maar dit vergt een lange adem en een stevige long term commitment van de overheid en betrokken marktpartijen. Co-creatie en professionalisering van het opdrachtgeverschap zouden daarbij, wat ons betreft, als leidende uitgangspunten moeten gelden. Brancheverenigingen kunnen deze cultuuromslag zeker bevorderen, NLingenieurs is bijvoorbeeld voornemens om haar nu reeds bestaande lidmaatschapsvereisten nog verder op te schroeven in het belang van de vereiste kwaliteit van dienstverlening.

Het onderdeel van de wet ten aanzien van de verbetering van de positie van de bouwconsument raakt ons minder direct dan deel twee van het wetsvoorstel aangaande

de invoering van een stelsel van private kwaliteitsborging. Hier gaan wij hierna dan ook wat uitvoeriger op in.

2) Invoering private kwaliteitsborging

Ten aanzien van de invoering van een nieuw stelsel van kwaliteitsborging, willen wij allereerst opmerken dat NLingenieurs voorstander is van het onderbrengen van de kwaliteitsverantwoordelijkheid en borging bij de bouwsector zelf. Een dergelijke opzet ligt in lijn met de door NLingenieurs onderschreven voorstellen van de commissie Dekker. Een volwassen sector draagt haar eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de geleverde producten en diensten. Dat wil niet zeggen dat er naar onze mening niet een rol zal blijven liggen voor de overheid als kader stellende instantie en als handhaver. Maar het primaat ten aanzien van kwaliteitsborging hoort wat ons betreft zeker in de sector zelf te liggen.

Bij dit deel van het wetsontwerp merken wij op dat de invoering van de private kwaliteitsborging zich met name richt, voor zover we nu op basis van het wetsvoorstel kunnen beoordelen, op de borging van de minimumeisen uit het bouwbesluit. Kwaliteit omvat in onze ogen echter meer dan louter het borgen van de minimumeisen. Het is immers, bij wijze van spreken, ook belangrijk dat de tegeltjes recht zitten. En dergelijke aspecten van “de kwaliteit” als de rechte tegeltjes zien we nu niet direct terugkomen in de opzet van deze nieuwe regeling. Het zogenoemde surplus bovenop de minimumeisen uit het bouwbesluit zou wat ons betreft in de AMvB expliciet aandacht behoeven. Temeer nu het streven van het eerste deel van de concept regelgeving is om de positie van de bouwconsument te verstevigen.

Wij merken daarnaast op dat een belangrijk deel van het stelsel nog uitgewerkt zal moeten worden in een AMvB. Er is op dit moment nog onvoldoende/geen zicht op de concrete invulling van deze AMvB. Wij denken echter graag mee over de nadere invulling van de AMvB en spreken de hoop en verwachting uit dat deze aanvullende regeling te zijner tijd breed geconsulteerd zal worden zodat alle belanghebbenden binnen de bouwsector daarin mee kunnen denken.

Graag vragen wij uw aandacht voor de onafhankelijkheid van de positie van de toetsers van een bouwontwerp. Als de toetsing aan wet en regelgeving in de praktijk bij marktpartijen komt te liggen, kan, als er geen afdoende maatregelen worden getroffen, de situatie ontstaan dat de rol van ontwerper en toetsers binnen een organisatie elkaar beïnvloeden. Wij verzoeken u daarom ervoor zorgen dat de onafhankelijkheid van de toetsers geborgd zal zijn. Een dergelijke borging is wat ons betreft proportioneel en hoeft zeker niet te leiden tot een strikte scheiding in dienstverlening op bedrijfsniveau (alleen toetsen of alleen ontwerpen). Hierbij kunnen naar onze mening de te nemen maatregelen het beste aangehaakt worden aan de benoemde risicoprofielen.

Zo zou het bij de categorie projecten met een laag risico profiel wat ons betreft prima kunnen dat toetsing en ontwerpen plaatsvindt door collega's (wel verschillende individuen) die werkzaam zijn binnen dezelfde organisatie of juridische eenheid (het zogenoemde vier ogen principe). Leden van NLingenieurs werken allen onder de ISO9001 waarin dit principe geregeld is. Ter bevordering van de integraliteit en kwaliteit van de dienstverlening verdient deze werkwijze zeker onze voorkeur.

Maar het mag naar onze mening niet zo zijn dat de toetsers ook het ontwerp toetst van een collega ontwerper binnen dezelfde juridische eenheid als het een project betreft met een hoger risico profiel. Toetsers moeten zich in dat geval beperken tot het toetsen van ontwerpen van andere juridische eenheden (toetsen van de concullega/peer review). Bij projecten met het allerhoogste risicoprofiel (de bijzondere buiten categorie) is het wat

ons betreft zelfs maar helemaal de vraag of die toetsing überhaupt wel altijd louter door marktpartijen gedaan kan worden. Wij hebben hier namelijk vragen bij de omvang van sommige expertises in de private sector en de plaats van de te maken bestuurlijke afwegingen van de overheid bij deze toetsingen. Over dit punt zouden wij graag nog nader met u van gedachten wisselen.

Kort samengevat, dient er naar onze mening een genuanceerde scheiding aangebracht te worden in de dienstverlening die wij (nu nog) niet terugvinden in voorliggende voorstellen.

Ook ten aanzien van de gelijkwaardigheidsbeoordeling staan wij een scheiding voor naar risicoprofiel van het bouwproject. Wat ons betreft moet het systeem van kwaliteitsborging de ruimte bieden om een toetsers in bepaalde nog te benoemen categorieën een beoordeling over de gelijkwaardigheid te laten maken.

In de toelichting bij het wetsvoorstel wordt voorts de verwachting uitgesproken dat er met dit wetsvoorstel een structurele verlaging van de regeldruk voor bedrijven, professionals en burgers in de orde van grootte van 300 miljoen Euro gerealiseerd gaat worden. Deze passage wordt niet nader onderbouwd en wij betwijfelen of deze verwachting waar gemaakt kan worden. Een verbetering in kwaliteit zal onzes inziens juist gepaard (moeten) gaan met extra investeringen in de kwaliteitsborging. Het motto moet niet zijn 'goedkoper' maar 'beter'. Wij dringen er daarom op aan om de voorgenomen maatregelen zorgvuldig door te laten rekenen door Actal. Het creëren van een verwachting die niet waargemaakt kan worden vormt een risico voor het draagvlak voor de systeemwijziging.

Juist ook vanwege het draagvlak voor de overgang naar het nieuwe stelsel van kwaliteitsborging geven wij u in overweging de fasering van invoering mogelijk anders te kiezen. Door te beginnen met risicoklasse 2 wordt het beste aangesloten bij bestaand en beproefd instrumentarium, en zullen de financiële consequenties voor de bouwconsument het minst ingrijpend zijn. Wellicht is juist hier de verlaging van de regeldruk het beste te realiseren. Bij bouwwerken in deze categorie is er zelden sprake van een ondeskundig opdrachtgever, of wordt deze niet geassisteerd door een deskundig architect of adviseur.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest en lichten het bovenstaande gaarne toe. Wij hebben er geen bezwaar tegen indien u deze brief openbaar maakt.

NLingenieurs is de Nederlandse branchevereniging van advies-, management- en ingenieursbureaus. NLingenieurs werd in 1917 opgericht onder de naam ONRI. De leden van NLingenieurs zijn private bedrijven die ingenieursdiensten leveren, opereren op basis van vrije concurrentie en voldoen aan de kwaliteitseisen van de vereniging. Deze leden, circa 130 bureaus variërend van kleine bureaus tot wereldwijd opererende ondernemingen, bieden in Nederland werk aan ruim 15.000 hoogopgeleide specialisten. NLingenieurs zet zich in voor het bevorderen van onderscheidend ondernemen in de branche: een competitieve markt met vrije concurrentie, waarbij kwaliteit leidend is in de keuze voor een bureau.

Met vriendelijke groeten,
Namens NLingenieurs,
Ir. Paul J.A. Oortwijn
Directeur